

KI MONDTA, HOGY KÖNNYŰ LESZ?

Alapige: Filemon 1,1-25.

EMLÉKEZTETŐ | Az elmúlt vasárnap egy háromrészes sorozatot kezdtünk el, ami **emberi kapcsolatainkról** szól. Ennek a sorozatnak az alapját Pál apostol legrövidebb levele adja, amit egy Kolossében élő gazdag keresztyénnek: Filemonnak írt, Onészimosz-nak, az ő szökött rabszolgájának érdekében.

Az előző igehirdetésben azt a témát jártuk körbe, hogy **az evangélium megváltoztatja** személyes életünket, gondolkodásunkat, sőt egész életünk irányát. Pontosan úgy, ahogyan a keresztyén üldöző Sault, vagy a szökött, gazdáját megkárosító rabszolgát: Onészimoszt.

Miért fontos beszélni az evangélium ilyen életformáló hatásáról? Mert miközben mindannyian harmonikus és rendezett kapcsolatokra vágyunk, kapcsolataink mégis válságban vannak. Pál, Filemon és Onészimosz történetén keresztül pedig azt láthatjuk, hogy az evangélium hatására végbement mély szívbéli változás gyógyulást hozhat a válságba jutott kapcsolatainkra is.

Igehirdetés sorozatunk második részében, *a megbékélésről, az elengedésről és a megbocsátásról* tanít bennünket ez a páli levél. Azokról a dolgokról, amelyek rendkívül fontosak egy olyan sebzett világban, ahol olyan könnyen megbántjuk egymást.

LEHETETLEN! | *Megebékélés, elengedés, megbocsátás.* Nehéz témák ezek, hiszen, ha valaki nagyon mélyen megbántott bennünket, ha valaki nagy fájdalmat okozott nekünk, akkor érezzük igazán ezeknek a szavaknak a súlyát. Elméletben könnyű beszélni erről, de a gyakorlatban megcselekedni azokat?! Az már egy másik dimenzió! Szívből megbocsátani valakinek sok évbe, gyakran egy életen át tartó küzdelembe telhet, attól függően, mennyire mély az a seb, amit a másik okozott nekünk. *Megebékélni, elengedni, megbocsátani valakinek*, aki elárult, hűtlenné lett, becsapott, megkárosított, akiben csalódunk, **még keresztyén emberként sem könnyű.** Legyél bármennyire is elkötelezett szolgája Krisztusnak, éljen benned a legőszintébb vágy, hogy mindenkor Isten tetszésére élj, mégis elég egyetlen nehezen tolerálható ember, elég egyetlen bántó szó, igazságtalan tett, vagy mulasztás, ami mélyen megsért, és valami „átkapcsolódik” bennünk is. Ha valakit közlünk mélyen megbántottak már, melyikünk fejében ne fordult meg a kérdés, függetlenül keresztyén meggyőződésünk mélységétől: *lehet-e egyáltalán szívből megbocsátani, harag nélkül elengedni, és őszintén megbékélni?* Vagy mindez lehetetlen? Egy teljesíthetetlen elvárás még nekünk Istenben hívő embereknek is?

MÉGIS LEHETSÉGES? | Képzeltetik, hogy milyen érzéseket ébreszthetett *Filemonban, feleségében és a házánál összegyülekező keresztyén közösségben*, amikor meghalották Onészimosz nevét. Ez a srác egy szökött rabszolga volt, egy gazdait megkárosító senki, aki mindezt annak ellenére tette, hogy a kor szokásai ellenére kedvesen bántak vele. De valószínű, hogy *Onészimosz* sem gondolt szép dolgokat gazdájáról. Igazságtalannak tarthatta, hogy Filemon és a felesége: Appia luxusban éltek, rabszolgákat tartottak,

annak ellenére, hogy keresztyénnek vallották magukat. *Hogyan lehet megbékíteni ezeket az embereket egymással? Rá lehet-e venni Filemont, hogy megbocsásson és szó szerint elengedje rabszolgája adósságát? És megbékíthető-e Onészi mosz a vélt vagy valós sérelmei ellenére? Bár az kérdeztem, hogy őszintén megbékélni, elengedni, megbocsátani lehetetlen kihívás, most mégis azt kérdezem: talán mégis lehetséges?*

EMLÉKEZZ FILEMON! | Mindenesetre Pál azzal a reménységgel írta meg ezt a levelét, hogy hitt abban, hogy lehetséges ezt a két egymásnak feszülő világot – Filemont, a gazdag urat, és Onészi moszt, a haszontalan rabszolgát – kibékítenie egymással. És mi más célja lehetett ezzel, mint az, hogy mindkét érintett, kölcsönösen elengedje sérelmeit és megbocsásson a másiknak?

Olvasva az apostol Filemonnak bevezető sorait, először úgy tűnhet előttünk, hogy hízeleg neki, mielőtt rátérne a kellemetlenebb témára, és azt kérné tőle, bocsásson meg az őt megrabló szökött rabszolgájának. De valóban Filemon „puhítása” volt a célja Pálnak? Én inkább azt gondolom, hogy inkább emlékeztetni akarta őt! Emlékeztetni a kettőjük között fennálló kapcsolatra, barátságra, munkatársi viszonyra, így amit kérni fog tőle, azt ebben a minőségében is kéri, és emlékeztetni akarja arra is, és ez a lényegesebb, hogy emlékezzen arra, hogy Filemon Isten embere, aki Krisztus rabszolgája. Filemonnak emlékeznie kell arra, hogy ki volt Isten kegyelme nélkül és ki lett Isten kegyelme által. Emlékeznie kellett arra, hogy Isten is megbocsátott neki, és Krisztusért elengedte minden vétkét. Amikor Filemon mérlegelte Pál kérését, akkor úgy kellett ezt tennie, hogy őt magát is az a meg nem érdemelt kegyelem mentette meg, ami Onészi moszt is. Erre is emlékezteti őt Pál: *Onészi mosz talán azért hagyott el téged egy kis időre, hogy most örökre visszakapd, de már nem úgy, mint rabszolgádat, hanem jóval többet: mint kedves testvéredet!*

ÉS ONÉSZIMOSZ? | A másik oldalon pedig ott áll Onészi mosz, akinek szintén lehetett mit elengednie azért, hogy Filemonnal való kapcsolata rendeződjön. S bár ez a levél nem neki, hanem róla íródott, mégis az apostol szavaiból sejthetjük, hogy valami benne is megváltozott! Először is az evangélium átformálta őt is: haszontalan rabszolgából a fogságban Pál számára szinte nélkülözhetetlen segítőtárssá lett. De, ami fontosabb: kész volt visszatérni oda, ahonnan elszökött, kész volt szembenézni tettének következményeivel, vállalni a felelősséget mindenért. Nagy dolog volt ez, mert mindez akár a halált is jelenthette számára. Készségében benne van az, hogy tettét bűnnek látta, miközben nagyobbban látta a kegyelmet, és drágábbnak a Krisztusban kapott bocsánatot, mint vélt vagy valós sérelmeit.

AZ ELSŐ LÉPÉS | **Hogyan is tanít imádkozni bennünket Jézus? ...és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek...** És mit kapcsol hozzá ezekhez a szavakhoz? *Mert ha az embereknek megbocsátjátok vétkeiket, nektek is megbocsát mennyei Atyátok. Ha pedig nem bocsátotok meg az embereknek, Atyátok sem bo-*

csátja meg a ti vétkeiteket. Akár tetszik, akár nem, de a másikkal való megbékélés, megbocsátás és elengedés kérdésében szembe találjuk magunkat Jézus szavaival. Sőt, ha komolyan vesszük, akkor saját imádságunk szavaival is: *akkor bocsáss meg nekem, ha én is megbocsátok.*

Nem arra tanítanak Jézus szavai, hogy bocsáss meg akkor, ha majd a másik bocsánatot kér, ha majd a másik érdemes lesz rá. Imádságunkban szó sincs a másikról, csak rólunk! *Mert az az Isten akarata, hogy én tegyem meg az első lépést!* Én békéljek meg, én engedjek el, én bocsássak meg. Nem azért, amit a másik tett felém, hanem azért, mert Isten már tett értem valamit: mérhetetlenül sokat elengedett, mert megbocsátott, mert Krisztusban megbékélt velem. Ezért, és nem a másik egy felém tett gesztusáért. Isten arra tanít, hogy ahogyan Ő maga tette meg az első lépést felém, én is hozzá hasonlóan tegyem meg az első lépést a másik felé.

MÁSKÉNT! | Ettől még nehéz megtenni, és talán éppen ezért nehéz megtenni! Filemonnak és Onésimosznak sem volt könnyű. Krisztus útján járni soha nem volt, és soha nem lesz a könnyebbik út. Mégis ez az az út, ami előre mutat, ami változást hozhat.

Hogy is mondja a Biblia? *A jövő a könyörteleneké, azoké, akik erőt demonstrálnak, és nem engedik el a sérelmeiket, hanem bosszút állnak az ellenük vétkezőkön.* Ja, nem! Ezt az Isten kegyelmét még nem ismerő világ harsogja! Az Isten valami egészen mást tanít: ***Éljetek egymással békességben! ... Vigyázzatok, hogy senki se fizessen a rosszért rosszal, hanem törekedjete mindenkor a jóra egymás és mindenki iránt.*** ^{1Thessz. 5,14a.15.}

Végül egy különös kérdéssel hadd zárjam a mai tanítást! **Mennyit ér a megbocsátás?**

Mintegy ötven évvel azután, hogy Pál megírta ezt a levelet Filemonnak, Ignácot, Antiochia püspökét elfogták, és keresztyén meggyőződéséért Rómában kivégezték. Halála előtt, amikor még Szmirnában tartózkodott, egy levelet írt az efezusi gyülekezetnek, amiben megdicsérte a gyülekezet vezetőjét. Nem fogjátok kitalálni, hogy hívták ezt a gyülekezeti elöljárót! De igen! *Onésimosznak!* S bár nem tudjuk egyértelműen azonosítani őt az egykor szökött rabszolgával, de lehetséges, hogy Isten ezt az egykor haszontalan rabszolgát hatalmas módon használta fel egyháza szolgájaként.¹

És mindez egy elengedéssel, egy bocsánattal és egy megbékéléssel kezdődött...

¹ *Apostolic Fathers [Harvard University Press], fordította: Kirsopp Lake, 1:166, 175.*